

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 32/01

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 6. septembra 2001 senátu prerokoval prijatý podnet Exportno – importnej banky Slovenskej republiky, Grösslingova 1, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia jej práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom súdu v konaní vedenom na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 10 C 1991/99 a takto

r o z h o d o l :

Okresný súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1991/99 p o r u š i l základné právo Exportno – importnej banky Slovenskej republiky, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 14. júna 2001 sp. zn. I. ÚS 32/01 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podnet Exportno – importnej banky Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) z 10. mája 2001 na konanie vo veci porušenia jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Trenčíne (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1991/99.

V rámci prípravy pojednávania na základe žiadosti ústavného súdu sa k prijatému podnetu dňa 11. júla 2001 vyjadril okresný súd, zastúpený predsedníčkou súdu JUDr. M. T.

Predmetom návrhu bolo tvrdenie navrhovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v právnej veci Exportno – importnej banky Slovenskej republiky, zastúpenej JUDr. J. F., proti Ing. F. O. o určenie neplatnosti zmluvy vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 1991/99.

Navrhovateľ porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov videl v nečinnosti súdov a najmä v tom, že od podania žaloby prešlo už viac ako 19 mesiacov a na okresnom súde nedošlo k žiadnemu úkonu smerujúcemu k príprave a prerokovaniu jeho žaloby.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 679/2001 zo dňa 2. júla 2001 doručenom ústavnému súdu 11. júla 2001 uviedla, že je pravdou, že tamojší súd eviduje pod sp. zn. 10 C 1991/99 žalobu navrhovateľa, ktorá bola podaná 10. septembra 1999. Na základe prípisu právneho zástupcu žalobcu JUDr. J. F. zo dňa 3. mája 2001, ktorým žiadal o „prešetrenie“, či sa bude vo veci konať, bola zákonná sudkyňa

predsedníčkou okresného súdu upozornená na nutnosť plynulého a rýchleho vybavovania predmetnej veci. Po tomto upozornení sa vo veci začalo konať. Predsedníčka okresného súdu priet'ahy odôvodnila objektívnymi skutočnosťami – nedostatočným personálnym obsadením okresného súdu. Súčasne oznámila ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Právny zástupca navrhovateľa vo svojom podaní z 21. júna 2001 oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní v predmetnej veci.

II.

Ústavný súd návrh prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu a na základe spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 1991/99, ako aj vyjadrenia jeho predsedníčky zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Navrhovateľ, zastúpený advokátom JUDr. J. F., sa žalobným návrhom podaným na okresný súd dňa 10. septembra 1999 proti Ing. F. O. domáhal určenia neplatnosti zmluvy.

Prvý úkon vo veci urobila konajúca sudkyňa dňa 15. mája 2001. Týmto úkonom dala pokyn kancelárii, aby doručila žalobu na vyjadrenie žalovanému.

III.

Článok 48 ods. 2 ústavy o. i. ustanovuje, aby súd prerokoval vec bez zbytočných priet'ahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústava teda vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu pripisuje osobitný význam tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť účinnosť a dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (*mutatis mutandis*, I. ÚS 21/00).

Uplatnenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov nemôže byť zmarené len preto, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov súdu na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty (II. ÚS 52/99).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie sa účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť vecí“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav vecí a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) vecí, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie ústavný súd nehodnotil ako zložitú vec.

Pokiaľ ide o „správanie sa“ navrhovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

V danej veci však „postup súdu“, a to vykonanie prvého jednoduchého procesného úkonu až po jednom roku a ôsmich mesiacoch nečinnosti, podľa názoru ústavného súdu treba považovať za zbytočný priesťah, ktorým došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd konštatoval porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov pred okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1991/99, tak ako ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.